

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja 8 krat letno. - Uredništvo in upravljanje je v Salendrovi ulici šte. 6. - Telefon šte. 4282.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

Štev. 4.

Ljubljana, 7. junija 1939

Leto XIX

Narodni obrambni sklad

V členu 19. finančnega zakona za leto 1939./40. je ustanovljen poseben fond z nazivom »narodni obrambni sklad« (specialni prispevek). Dotični člen finančnega zakona se glasi:

§ 19.

I.

Pri ministrstvu za vojsko in mornarico se ustanavlja poseben sklad z nazivom »narodni obrambni sklad« (>Fond narodne odbrane«). Način upravljanja tega sklada se predpiše z uredbo ministrskega sveta, izdano na predlog ministra za vojsko in mornarico in ministra za finance.

II.

1. Radi ostvarjanja sredstev, ki naj se stekajo v nar. obrambni sklad kakor tudi radi delnega pokritja službe po 6% nem državnem posojilu za javna dela in državno obrambo se odmerja in pobira od 1. julija 1939. dalje poseben prispevek za dobo 10 (desetih) let, t. j. do 30. junija 1949.

2. Za osnovo odmeri tega prispevka službi skupni predpis neposrednih davkov, ki se vključujejo sumarno v glavni davčni knjigi ene občine (mestnega okraja) pravnim in fizičnim osebam v predhodnem davčnem letu. V ta skupni davčni predpis (osnovo) pa se ne vnašajo: davek na poslovi promet (splošni in skupni), luksuzni davek in vojnica.

3. Kljub določbi prednjega odstavka služi za osnovo odmeri posebnega prispevka davčni predpis v tekočem davčnem letu: a) pri osebah, ki se jim prvič predpiše davek, spadajoč po prednjem odstavku v osnovo posebnega prispevka (novi davčni zavezanci); b) pri osebah, zavezanih pridobitini, s katero se ne obremenjujejo v davčni glavni knjigi; c) pri osebah, zavezanih davku na dividende in davku na rente, ki se pobirata z odtegotovanjem, in d) pri osebah, katerim se predpiše davek od prejemkov iz službenega razmerja. V teh primerih se odmeri in pobere posebni prispevek obenem z zadevnim rednim davkom.

4. Posebni prispevek se odmerja in pobira po naslednjih stopnjah, osnovah in povprečnih zneskih:

1	2	3
Stopnja	Višina davčnega predpisa (osnove za posebni prispevek) v dinarjih	Pavšalni znesek posebnega prispevka v dinarjih
1 nad	do 10.—	1.50
2 nad	10.— do 25.—	4.50
3 nad	25.— do 50.—	10.—
4 nad	50.— do 75.—	15.—
5 nad	75.— do 100.—	20.—
6 nad	100.— do 150.—	30.—
7 nad	150.— do 200.—	40.—
8 nad	200.— do 300.—	60.—

1	2	3
Stopnja	Višina davčnega predpisa (osnove za poseben prispevek) v dinarjih	Pavšalni znesek posebnega prispevka v dinarjih
9 nad	300.— do 400.—	80.—
10 nad	400.— do 500.—	100.—
11 nad	500.— do 600.—	126.—
12 nad	600.— do 700.—	147.—
13 nad	700.— do 800.—	168.—
14 nad	800.— do 900.—	189.—
15 nad	900.— do 1.000.—	210.—
16 nad	1.000.— do 1.200.—	252.—
17 nad	1.200.— do 1.400.—	294.—
18 nad	1.400.— do 1.600.—	336.—
19 nad	1.600.— do 1.800.—	378.—
20 nad	1.800.— do 2.000.—	420.—
21 nad	2.000.— do 2.500.—	550.—
22 nad	2.500.— do 3.000.—	660.—
23 nad	3.000.— do 3.500.—	770.—
24 nad	3.500.— do 4.000.—	880.—
25 nad	4.000.— do 5.000.—	1.100.—
26 nad	5.000.— do 6.000.—	1.320.—
27 nad	6.000.— do 7.000.—	1.540.—
28 nad	7.000.— do 8.000.—	1.760.—
29 nad	8.000.— do 9.000.—	1.980.—
30 nad	9.000.— do 10.000.—	2.200.—
31 nad	10.000.— do 12.000.—	2.760.—
32 nad	12.000.— do 14.000.—	3.220.—
33 nad	14.000.— do 16.000.—	3.680.—
34 nad	16.000.— do 18.000.—	4.140.—
35 nad	18.000.— do 20.000.—	4.600.—
36 nad	20.000.— do 25.000.—	5.750.—
37 nad	25.000.— do 30.000.—	6.900.—
38 nad	30.000.— do 35.000.—	8.050.—
39 nad	35.000.— do 40.000.—	9.200.—
40 nad	40.000.— do 45.000.—	10.350.—
41 nad	45.000.— do 50.000.—	11.500.—
42 nad	50.000.— do 60.000.—	14.000.—
43 nad	60.000.— do 70.000.—	16.500.—
44 nad	70.000.— do 80.000.—	19.000.—
45 nad	80.000.— do 90.000.—	21.500.—
46 nad	90.000.— do 100.000.—	24.000.—
47 nad	100.000.— do 125.000.—	30.000.—
48 nad	125.000.— do 150.000.—	36.000.—
49 nad	150.000.— do 175.000.—	42.000.—
50 nad	175.000.— do 200.000.—	48.000.—
51 nad	200.000.— do 250.000.—	60.000.—
52 nad	250.000.— do 300.000.—	72.000.—
53 nad	300.000.— do 350.000.—	84.000.—
54 nad	350.000.— do 400.000.—	96.000.—
55 nad	400.000.— do 450.000.—	108.000.—
56 nad	450.000.— do 500.000.—	120.000.—
57 nad	500.000.— do 600.000.—	150.000.—
58 nad	600.000.— do 800.000.—	200.000.—
59 nad	800.000.— do 1.000.000.—	250.000.—
60 nad	1.000.000.— do 1.500.000.—	375.000.—
61 nad	1.500.000.— do 2.000.000.—	500.000.—
62 nad	2.000.000.— do 4.000.000.—	1.000.000.—
63 nad	4.000.000.— do 6.000.000.—	1.500.000.—
64 nad	6.000.000.— do 8.000.000.—	2.000.000.—
65 nad	8.000.000.— do 10.000.000.—	2.500.000.—
66 nad	10.000.000.— do 15.000.000.—	3.750.000.—
67 nad	15.000.000.— in več	25%

5. Pri uporabi višje stopnje ne sme biti posebni prispevek večji od prispevka po najbližji nižji stopnji, povečani za razliko davčnega predpisa (osnove), zaradi katerega se uporablja višja stopnja.

6. Pri izračunu davčnega predpisa (osnove prispevka) za posamezno osebo se trajna oprostitve od davka po katerem koli zakonu upošteva, t. j. se ne vnaša v davčni predpis (osnovo prispevka). Nasprotno se pa začasne davčne oprostitve (olajšave) ne upoštevajo, marveč se v davčni predpis (osnovo prispevka) vnese zadevni idealno odmerjeni davek.

7. Spremembe v višini davčnega predpisa (osnove prispevka), ki nastanejo morada pozneje zaradi pritožbe itd., se takoj uradno upoštevajo in se odmerjeni posebni prispevek po tem s pripisom ali odpisom popravi.

8. Od oseb, ki imajo 3 ali 4 zakonske žive mladoletne otroke, se pobira posebni prispevek po najbližji nižji stopnji, torej za eno stopnjo nižje; od oseb pa, ki imajo 5 ali več zakonskih živih nedoletnih otrok, se pobira prispevek po nadaljnji naslednji nižji stopnji, torej za dve stopnji nižje od redne stopnje, v katero bi take osebe po višini svojega davčnega predpisa (osnove prispevka) spadale.

9. Od oseb nad 30 let starosti, ki niso poročene, kakor tudi od oženjenih ali vdovcev brez otrok, se pobira posebni prispevek po naslednji višji stopnji, ki sledi redni stopnji, v katero bi taka oseba po višini svojega davčnega predpisa (osnove prispevka) spadala.

10. Na davek od prejemkov iz službenega razmerja se pobira posebni prispevek s polovico zadevnega povprečnega zneska prispevka.

11. Na posebni prispevek se ne sme nalogati nobena ne državna ne samoupravna doklada in se prispevek tudi ne more upoštevati za davčni cenzus kot merilo pri pridobivanju ali izgubi kakšnih pravic zavezancev.

12. Glede vključevanja, odmere, dospelosti, kazenskega postopka in izvršilne izterjave posebnega prispevka kakor tudi v vsem ostalem veljajo obstoječe določbe o neposrednih davkih.

13. Natančnejša navodila in pojasnila za izvrševanje prednjih določb predpiše minister za finance.

14. Od pobranih vsot posebnega prispevka po tem zakonskem predpisu se steka v narodni obrambni sklad, ki se ustanovi z uredbo ministrskega sveta, vsako leto znesek din 350.000.000.—; ostanek pa se steka v državno blagajno za delno pokritje službe po 6% državnem posojilu za javna dela in državno obrambo.

15. Od zbranih sredstev narodnega obrambnega sklada v proračunskem letu 1939./40. se uporabi znesek din 150.000.000.— za pokritje proračunskih materialnih razhodkov v razdelku ministrstva za vojsko in mornarico.

Navodila za izvrševanje odredb § 19. finančnega zakona za leto 1939-40 (broj 2498-IV) od 12. maja 1839. o predmetu specialnega prispevka

Na osnovi točke 13, § 19. finančnega zakona za leto 1939/40 je predpisal finančni minister navodila za izvrševanje odredb § 19. finančnega zakona o predmetu specialnega prispevka.

Člen 1. V smislu točke 2/II, § 19. finančnega zakona za leto 1939/40 spada v osnovo za odmero specialnega prispevka praviloma skupna obremenitev preteklega davčnega leta, pravnih in fizičnih oseb, z neposrednimi davki (osnovni, dopolnilni, minimalni in posebni davčni dodatek), ki se sumarno knjižijo v glavni davčni knjigi ene občine ozir. ene davčne uprave, če jih je več na področju ene občine (mesta) in to sledečih davčnih oblik: zemljarina, zgradarina, pridobnina, društvenega davka, rentnina po razporedu ter davka na samce. V to osnovo pa ne spada davek na poslovni promet (obči ali skupni), luksuzni davek in vojnica.

Čl. 2 (1) Izjemno od pravila po čl. 1, a v smislu točke 3 (pod II, § 19. finančnega zakona za leto 1939/40 služi kot osnova specialnega prispevka tekoča obremenitev v sledečih primerih:

1. Pri osebah, ki so prvičkrat obremenjene s kako davčno obliko po čl. 127 zakona o neposrednih davkih (t. j. novi davčni zavezanci) se izvrši odmera specialnega prispevka istočasno z odmero te davčne oblike. Če se smatra tako izvedena odmera rednega davka kot dokončna, tedaj velja to tudi za specialni prispevek. Če pa se taka odmera v smislu čl. 127 zakona o neposrednih davkih vrši začasno, tedaj se odmerjeni specialni prispevek mora popraviti, obenem s končno odmero rednega davka.

2. Pri osebah, ki podležejo pridobnini, ko se ne obremenjuje v glavnih davčnih knjigah, kot so:

- a) trgovski potniki in potujoči agenti,
- b) obrti in druge grupe tč. 3, čl. 42 zakona o neposrednih davkih (potujoče obrti),
- c) agenti zavarovalnih društev, ki so izven službenega odnosa,
- d) prodajalci srečk državne razredne loterije.

Specialni prispevek se plačuje tu obenem s pridobnino. Pri osebah pod d) služi za osnovo specialnega prispevka plačani davek pod čl. 59 zakona o neposrednih davkih po odbitku onega, ki pripada občini in banovini.

3. Pri osebah, ki podležejo davku na dividende, se odmerja specialni prispevek in tudi plačuje obenem z davkom na dividende.

4. Pri davkih na rente, ko se po čl. 71 zakona o neposrednih davkih plačuje obenem z rednim davkom.

5. Pri osebah, ki plačajo uslužbenški davek na pripadkih iz službenega odnosa:

- a) pri osebah, ki plačujejo uslužbenški davek v gotovini, se odmerja in plačuje specialni prispevek obenem in na isti način kot uslužbenški davek,
- b) pri osebah, ki plačujejo uslužbenški davek v znamkah, se plača specialni prispevek obenem z uslužbenškim davkom. Službodajalec so dolžni obenem z uslužbenškim davkom pri izplačilu odbiti tudi specialni prispevek, ter ga v gotovini predati koncem vsakega meseca pristojni davčni upravi,
- c) ob priliki izdajanja davčnih kart uslužbenškega davka za hišno služinčad, se plačuje specialni prispevek v gotovini z zabeležko na hrbtu karte.

(2) 1% izredni prispevek vstopa ravnotako v osnovo specialnega prispevka, enako tudi davek na samce, odmerjen poleg uslužbenškega davka.

(3) Specialni prispevek za uslužbenški davek se bo plačeval v polovici odnosnega pavšalnega iznosa.

Čl. 3. Pri upotrebi višje stopnje specialni prispevek ne more biti večji od prispevka po najbližji nižji stopnji, predanega po razliki osnove, zaradi katere se uporablja višja stopnja.

N. pr. Na osnovi od Din 5.100 bi posebni prispevek po 26. stopnji (glej davčni ključ na prvi strani) znašal Din 1320.—. Ker pa ne more biti večji od prispevka po 25. stopnji (1.100 dinarjev) povečanega z razliko Din 100.— (Din 5.100.— manj Din 5000.—), za kar se uporablja 26. stopnja, se mora zato v tem primeru na osnovi od Din 5.100.— odmeriti specialni prispevek v vsoti od Din 1200.— (Din 1.100.— + Din 100.—).

Pri osnovi preko 15 milijonov dinarjev se ta omejitev ne more vzeti v obzir.

Čl. 4. (1) Pri preračunavanju skupne obremenitve (osnove prispevka) ene osebe je vzeto v obzir vse trajne osvoboditve po katerikoli zakonu, t. j. da se ne vnese v obremenitev (n. pr. stalna osvoboditev od plačila zemljarine po čl. 10, zgradarine po čl. 32, pridobnine po čl. 46, davka na rente po čl. 63, društvenega davka po čl. 76 zakona o neposrednih davkih, kot tudi eventualne trajne osvoboditve po specialnih zakonih).

(2) Nasprotno se začasne osvoboditve (olajšave) ne jemljejo v obzir, temveč se v obremenitev (v osnovo prispevka) vnosi idealno predpisani davek (n. pr. začasne osvoboditve od plačila zemljarine po čl. 11, zgradarine po čl. 37/II, pridobnine po čl. 47, davka na rente po čl. 64, društvenega davka po čl. 97 zakona o neposrednih davkih kot tudi eventualne začasne osvoboditve in olajšave po specialnih zakonih).

Čl. 5. Spremembe v višini obremenitve (osnove specialnega prispevka), ki nastanejo naknadno ob priliki pritožbenega postopanja ali na kakšen drugi način (odpis zaradi pomanjkanja davčnega objekta ali zaradi spremembe davčnega subjekta itd.) uvažuje se takoj uradoma in se zaradi tega izvrši popravek že odmerjenega specialnega prispevka z odpisom ali pripisom.

Odpisi oz. pripisi na specialnem prispevku se vrše potem mesečnih pregledov sprememb povsem po predpisih, ki veljajo za neposredne davke.

Da bi se mogla doprinesiti pravilna odločitev v pogledu uporabe višje ozir. nižje stopnje pavšalnega iznosa specialnega prispevka v smislu točke 8 (odnosno 9) § 19. finančnega zakona za l. 1939./40. naj se postopa na sledeči način:

a) z občim javnim oglasom (potom lokalnih dnevnikov, afiširanjem, bobnanjem itd.) naj davčne uprave opozore davčne obveznike, da — kolikor smatrajo, da se tudi nanje raztegnejo odredbe iz točke 8, § 19. cit. zakona — pri vsaki pristojni davčni upravi vsakega leta do konca meseca januarja prijavijo podatke o številu zakonitih, živih mladoletnih otrok. Da bi se mogli davčni zavezanci koristiti z ugodnostjo iz točke 8) § 19. citiranega zakona tudi za leto 1939, pozovejo davčne uprave takoj z občim javnim oglasom, da te podatke prijavijo v odrejenem roku;

b) podatke o tem, kateri so davčni obvezniki preko 30 leta starosti, a neozelenjeni, odnosno kateri so oženjeni ali vdovci brez otrok, bo pribavila davčna uprava pravočasno od občin.

(2) V času, ko se bodo zbirali podatki iz točke a) in b) prednjega odstavka (1)

za leto 1939, bodo davčne uprave v glavnih davčnih knjigah našle osnovo specialnega doprinosa pri vsakem pojedinem davčnem obvezniku in bodo pristopile vnešenju podatkov iz glavne davčne knjige v razporede.

(3) Potem ko se vnesejo v razporede vsi potrebni podatki, se pristopi k odmeri specialnega doprinosa.

Čl. 7. Odmero specialnega prispevka po točki 2) pod II § 19. finančnega zakona za leto 1939./40. bodo vršile davčne uprave v posebnem razporedu, katerega obrazec je sestavil oddelek davkov, ki bo oskrbel tudi tiskanje in ga dostavil finančnim direkcijam. Obrazec tega razporeda je sestavljen tako, da služi za dobo, za katero služijo glavne davčne knjige. Ker od tekoče dobe leta 1938./40. ostanejo še dve leti (1939. in 1940.), tedaj se bo prvi razpored specialnega prispevka uporabil samo za ti dve leti. V njega se davčni zavezanci — ki se obremenjujejo z neposrednimi davki po glavnih davčnih knjigah — ne bodo vnašali poimensko, temveč samo po številu njih davčnega računa. Razporedi se bodo sestavljali po občinah (kvartih).

(2) Za izračunavanje in vpisovanje osnove specialnega prispevka za one davčne zavezance, ki so obremenjeni z neposrednimi davki, se bo v glavnih davčnih knjigah uporabljalo razne rubrike 3 in 4 glavne davčne knjige tako, da se bo v rubriko 3 ispod teksta »društveni davek in posebni davčni dodatek« vpisalo sledeče besedilo: »Osnova specialnega prispevka«, v rubriko 4 vsota osnove. Obremenitev specialnega prispevka se bo izvršila v eni od prostih rubrik odrejenih za samoupravne doklade, enako tudi plačilo.

(3) Ker se mora po odredbi toč. 1) pod II, § 19. finančnega zakona za l. 1939./40. specialni prispevek odmerjati in plačevati počenši od 1. julija 1939. leta, tedaj se bo ta za l. 1939. zadolžil v polovici pavšalnih iznosov, odmerjenih na osnovi iz točke 2) § 19. citiranega zakona za celo leto.

(4) Potem, ko davčna uprava izvrši odmero specialnega prispevka, napravi rekapitulacijo razporeda, opremi z za ostale razporede predpisano klavzulo, pečatom in podpisi in ga predloži finančni direkciji na pregled in odobrenje.

Čl. 8. (1) Preko dneva vplačani specialni prispevek se mora vsakega dne v skupnem iznosu iz davčnega dnevnika preknjižiti v depozitni dnevnik. V partizalniku depozita se stvori posebna partija »specialen prispevek za fond narodne obrambe«.

(2) Vplačane zneske specialnega doprinosa se pošlje koncem vsakega meseca državni hipotekarni banki za »fond narodne obrambe« povsem po predpisih uredbe o fondu narodne obrambe N. s. br. 393/39 in pravilnika za blagajniško-računsko poslovanje davčnih uprav.

(3) Občinske uprave, ki jim je poverjeno knjiženje in plačilo neposrednih davkov, bodo vplačane zneske specialnega prispevka predajale petnajstdnevno, obenem z ostalimi davki pristojni davčni upravi, ki bo te zneske sprejela v depozitni dnevnik in dalje postopala kot je rečeno v predhodnem odstavku.

Čl. 9. V pogledu odmere knjiženja, dopolnosti, kazenskega postopanja in eksekucije plačila specialnega prispevka, kot tudi v vsem ostalem, veljajo obstoječe odredbe zakona o neposrednih davkih.

Čl. 10. Priporoča se finančnim direkcijam, da obenem s svojimi uradniki (revirskimi inspektorji) dobro proučijo tako odredbe § 19. finančnega zakona za leto 1939./40., kot tudi ta navodila, da bi mogli podrejenim davčnim upravam dati po potrebi detaljna navodila. Če pa bi se pri

proučavanju ali uporabi teh odredb nate-
telo na nejasnosti ali potrebo detajlnega
objašnjenja kakega vprašanja, naj se fi-
nančni direktorji obrnejo na oddelek za
davke.

Ko prouče finančni direktorji omenje-
ne odredbe, naj pristopijo k organizaciji
poslov pri davčnih napravah glede odmere
specijalnega prispevka. Odredijo naj dav-
čnim upravam roke, v katerih morajo iz-
vršiti gotova dela in v splošnem urediti
vse tako, da bo odmera specijalnega pri-
spevka za leto 1939 izvršena pri vseh dav-
čnih upravah najkasneje do konca meseca
junija, da se bo meseca julija moglo že
pristopiti k plačevanju.

Čl. 11. To navodilo stopi v veljavo z
dnem objave v »Službenih Novinah«. (Ob-
javljeno dne 19. V. 1939.)

**Prijave za znižanje narodno-obrambnega
fonda in za samce (samice) izgotavlja pra-
vilno in brezplačno Prvo društvo hišnih
posestnikov v Ljubljani, ki daje tudi to-
zadevno potrebna pojasnila. Istotam se
dobe informacije o novem regulacijskem na-
črtu za mesto Ljubljano, zlasti glede za-
ščitenej pasov. Graditelji novih hiš naj se
pravočasno zglase v naši pisarni radi pro-
šenj za davčne olajšave, ki jih marsikdo
prepozno vložil in je s tem oškodovan.**

Vložitev prijav za znižanje pri- spevka za narodni obrambni fond

(Prijava samcev samice)

Davčne uprave so izdale naslednji poziv
k vložitvi prijav za znižanje odnosno zvi-
šanje stopnje prispevka za fond narodne
obrambe, ki se ima pobirati v smislu § 19.
finančnega zakona za 1939/1940, počenši s
1. julijem 1939.

Po § 19. finančnega zakona za 1939/40
se mora počenši s 1. julijem 1939 pobirati
posebni prispevek za fond narodne obram-
be v višini, določeni v lestvici, ki jo vse-
buje ta paragraf, a po osnovi skupne obre-
menitve v preteklem letu na davkih, ki se
sumarno knjižijo na področju ene občine.
V to osnovnico za odmero prispevka spada
osnovni, dopolnilni, minimalni davek in
posebni davčni dodatek zemljarine, zgra-
darine, pridobnine, družbenega davka, na-
dalje rentnina, odmerjena po razporedu,
ter davek za samce.

V smislu § 19/II, točka 8. in 9. finanč-
nega zakona za 1939/40 pa se mora pri-
spevek, določen v lestvici tega paragrafa,
znižati vsem davčnim zavezancem, ki ima-
jo 3 do 4 zakonske žive, mladoletne otroke,
t. j. izpod 14 let, za eno stopnjo, a onim
davčnim zavezancem, ki imajo 5 ali več
zakonskih mladoletnih živih otrok, za dve
stopnji.

Da bo mogla davčna uprava postopati
v smislu teh zakonskih določil, se pozivajo
davčni zavezanec, da v svojem lastnem in-
teresu najkasneje do 15. junija t. l. prija-
vijo davčni upravi, kjer imajo predpis ka-
kega davka, stanje rodbinskih članov z
navedbo imena, poklica in rojstnega da-
tuma živih otrok na dan prijave. Te prija-
ve, ki so takse proste, naj kot pravilne po-
trdijo pred izročitvijo občinski uradi.

Prijave je vložiti neposredno pri davč-
ni upravi. Prijave, vložene po 15. juniju,
se pri odmeri tega prispevka ne bodo upo-
števale.

V istem roku morajo predložiti davčni
upravi prijave tudi vsi preko 30 let stari
davčni zavezanec, ki so samci, ali pa so ože-
njeni ali vdovec (vdove) brez otrok, zaradi
odmere tega prispevka po višji stopnji,

kakor to predvideva čl. § 19/II, točka 9
finančnega zakona za 1939/40.

Netočne prijave imajo za posledico kaz-
novanje zaradi utajbe davka po čl. 142 za-
kona o neposrednih davkih.

Redni občni zbor društva hišnih posestnikov v Ljubljani

(Konec.)

Prav nepričakovano je prišel nov dr-
žavni sanitetni fond za vzdrževanje bol-
nišnic, ki pomeni 3% doklado na vse
direktne davke. Vrh tega bodo težko pri-
zadeti vsi letoviški in zdraviliški in celo
turistični kraji, ko bodo posestniki teh
krajev morali v hotelih, penzionih plače-
vati do 10% doklado na skupno dnevno
oskrbnino. Ker so že sedaj zdraviliške in
tujske takse v teh krajih zelo visoke, bi
pomenilo uveljavljanje tega fonda, ki je
menda sedaj že 105 državni centralni fond,
tako škodo za letoviške in druge nave-
dene kraje, da je ne bi prenesli in bi lah-
ko rekli, da bo to zanje katastrofa. Težko
nam je ponovno poudarjati, da bi ne sma-
tral kdo za našo samohvalo, če zopet ome-
nimo, da je bila zopet naša Zveza prva, ki
je takoj opozorila našo glavno zvezo v Za-
grebu. Naša društva v Kranjski gori in na
Bledu, kateri kraji bodo najbolj oškodo-
vani, so pričeli vsi prizadeti veliko akcijo,
da se sanitetni fond glede pristojbin v le-
toviških krajih nikakor ne uveljavi. Ker
ima pobiranje teh doklad in pristojbin
predpisati še finančni minister, je upanje,
da se navedeni sanitetni fond ne bo uve-
ljal, odnosno, da bomo lahko še dalje in-
tervenirali in dokazovali, da ne moremo
za vsako gospodarsko panogo ustanovljati
posebnih centralnih fondov s sedežem v
Beogradu. Omenjamo pa, da ima tudi ba-
novina pravico za svoje banovinske bol-
nišnice, ki vse spadajo, razen ljubljanske,
v poseben banovinski fond za vzdrževanje
banovinskih bolnišnic.

Ker bo nova doklada na direktne dav-
ke stopila v veljavo šele 1. julija 1939 in
tudi novi sanitetni fond končno še ni
uveljavljen, naj bodo naši davkoplačevalci
prepričani, da bo naša organizacija pri
merodajnih faktorjih tozadevno vse po-
trebno podvzela, da se prvotna določila
ublaže in morebiti najdejo viri drugje za
navedena kritja. Če bi kateri od navzočih
naših posestnikov imel kak tozadevni
predlog, naj ga nam pismeno sporoči pi-
sarni, seveda samo s podpisom, ker ano-
nimnih pisem in predlogov ne moremo ob-
ravnavati in se mora z njimi enkrat za
vselej prenehati.

Ker pa ne more biti nobenega dvoma,
da bo tekoče leto prineslo od najmerodaj-
nejših strani obljubljeno decentralizacijo
in uveljavljanje novih samouprav, nas ča-
ka v tem letu veliko dela, veliko pozor-
nosti, nešteto intervencij, da se bodo tudi
davčne obremenitve morale pri tej priliki
postaviti na edino pravično in po ustavi
zajamčeno pravico, da se davčna bremena
pravično razdelijo po posameznih banovi-
nah in samoupravah. Upamo, da bomo tudi
pri navedeni novi zakonjeni obremenitvi
pri ureditvi samoupravnih financ dosegli
olajšave. Popolnoma napačno je naziranje
nekaterih gospodov, da bi z državnega
proračuna prišle na samouprave samo do-
hodki okrog 2 milijardi, vse drugo pa naj
krijemo s svojimi sredstvi. Izvesti se mora
finančna decentralizacija in pri tem velja
najstrožji princip, kolikor se v eni bano-
vini plača, se mora tudi v tej porabiti.

Nato je predsednik obširneje poročal o
akciji za podaljšanje davčne olajšave od
10 na 20 let in o neokusnih napadih na
našo organizacijo v glasilu zveze posestni-
kov novih hiš »Posestnik«, o čemer smo
poročali v prejšnji številki našega glasila.

Banovinske davščine in doklade so
ostale v prihodnjem proračunu za leto
1939/40 neizpremenjene. Trudili smo se pa
tudi v tem letu, da bi od poviška poslov-
nega davka, ki je namenjen za banovino
in ga plača Slovenija nad 32 milijonov,
dobili več kakor samo Din 2,900.000.—, ki
nam jih sedaj država plačuje. Od skupnih
banovinskih trošarin, ki jih naša banovina
plača nad 20 milijonov dinarjev, pa dobi-
mo Din 9,500.000.—, tedaj od skupnih 52
milijonov dobimo samo Din 12,400.000.—.
Prosili smo gg. poslance, da se zavzamejo
za pravičnejšo razdelitev teh skupnih tro-
šarin in poslovnega davka. S tem bi se
lahko banovinske doklade primerno zni-
žale, ki so najvišje v vsej državi, in več
kot za 100% višje kot v drugih banovinah.
Zopet ugotavljamo, da se je ta akcija pri-
čela edino od naše strani in da se je v
zadnjem času v tem smislu pričelo delovati
tudi od drugih gospodarskih organizacij, ki
so sicer stale samo ob strani.

Glede banovinskih davščin je sigurno
pričakovati važnih sprememb v tekočem
letu z ustanovitvijo samouprav.

Sedaj preidemo na občinske davščine in
občinski proračun za leto 1939/40. V zad-
nji številki »Moje doma« smo natisnili
pripombe, ki smo jih vložili po našem od-
borniku k mestnemu proračunu za leto
1939/40 in tam stvarno dokazujemo na po-
dlagi sigurnih statističnih podatkov, da
bodo faktično dohodki znašali več, okroglo
2 milijona dinarjev kot pa je v proračunu
predvideno. Nadalje bi se dalo pri posa-
meznih postavkah še precej prihraniti, da
bi se na občinskem gospodarstvu proračun
znižal za Din 2,500.000.— in s tem lahko
doklada znižala od 60 na 50% in voda-
rina, kakor gosaščina in kanalska pristoj-
bina za 1%. — Ko je sedanja občinska
uprava leta 1935 prevzela občinsko gospo-
darstvo in pri proračunu za leto 1936/37
izdatno povišala doklade in mestne hišne
davščine, je zagotavljala, da bo to povi-
šanje ostalo samo eno ali dve leti, v ka-
terem času bodo poravnani neplačani ra-
čuni in to zlasti iz inkorporiranih novih
občin. To znižanje pa se še do danes ni
izvršilo, dasiravno so bile naše pripombe
in domneve glede občinskih dohodkov
vsako leto popolnoma upravičene, ker ra-
čunski zaključki za leto 1936/37 in 1937/38
izkazujejo vsak nad 2 milijona prihrankov,
iz česar je jasno dokazano, da bi se bile
lahko doklade in davščine primerno zni-
žale. Toda občina se ravna kakor vsak pri-
vatnik, da ji je ljubši več dohodkov in da
lažje izhaja s sigurnimi dohodki, kakor pa
s pičlimi prejemki in končno, ko pride
obračun za dotično leto, ko napravi bilan-
co, pa je zadovoljen, ko so izkazani pri-
hranki, kateri pa gredo na račun težke
obremenitve ljubljanskega prebivalstva.
Zopet ponavljamo naš opomin, da moramo
paziti na obdačitve davkoplačevalcev, če
ne nas bodo začela zapuščati industrijska
in druga velika podjetja, kakor se je to
že pričelo v Mariboru ravno radi previ-
soke obdačitve tega mesta.

K občinskemu gospodarstvu spadajo
tudi razne druge zadeve, ki se vrše v
Mestni občini ljubljanski, zlasti še v grad-
benem oziru. Mestna občina je po svojem
gradbenem odboru napravila nešteto za-
ščitenej pasov, katera zemljišča bodo ostala
skoro brez vsake vrednosti, če se ne bodo
smela zazidati. Med tem ko bo v okoliških
občinah vsako parcelo vsakdo lahko dobro
prodal in jo zazidal, bo v mestu Ljubljani
ostalo nešteto zemljišč — pasov, ki so za-
ščiteni in ki bodo ostali prazni. Naravno
je, da morajo ostati parki, drevoredi ali
predaleč se v tem smislu nikakor ne sme
segati, ker vzdrževanje takih praznih pro-
storov ogromno stane občino, privatniki
pa bi jih skušali za vsako ceno prodati,
bodisi občini ali privatnikom. Banska
uprava je vse dotične pasove dosedaj raz-

veljavila kot nezakonite, na podlagi vloženih pritožb. Upravno sodišče pa se je glede poslovanja gradbenega odbora oziroma mestne občine ljubljanske postavilo na stališče, da je v veljavi še vedno stari regulacijski načrt, ker novi še ni bil izdelan, za kar ni še niti potrebnih priprav in osnov ni izdanih. Pred kratkim je mestna občina sklenila program za izdelavo regulacijskega načrta za mesto Ljubljana ter uredbo za njega izvajanje. Če bo ostal ta program v veljavi, bo lice Ljubljane popolnoma spremenjeno in se bo mnogo, na stotine hiš popolnoma razvrednotilo. Ta program bi bil moral biti vsemu prebivalstvu na vpogled, kar pa se ni zgodilo, zato vabimo vse hišne posestnike, če so naši člani ali ne, da se zglasijo v naši društveni pisarni, da jim bomo dali potrebne informacije, kako bo po tem programu urejena cesta, ulica, park itd. v kraju, kjer se nahaja njegova hiša. Da ne bo prišlo do neprijetnih sporov, naj se vsakdo, če misli zemljišče kupiti ali prodati, oglasi v naši pisarni za potrebne nasvete in informacije. Glede plačila stroškov za hodnike je tudi zadeva popolnoma predrugačena in spremenjena po razsodbi državnega sveta in tudi upravnega sodišča, banske uprave in smo v neštetih primerih uspeli z našimi pritožbami na naše člane.

Ko smo že pri poglavju glede stavbnih zadev, ne smemo prezreti naših svoječasnih nasvetov, da tako zvaní brizg — špric — za stare hiše ni priporočljiv in ker se posestniki starih hiš niso ravnali po našem nasvetu, so vrgli sto in sto tisoč dinarjev preč, ker se ta špric ni obnesel in v par letih popolnoma razpade in hiša pokaže slabše in grše lice kakor jo je imela poprej. So slučajji, ko je tak špric v enem ali pol letu popolnoma razpadel. Še enkrat ponavljam, da za stare hiše špric ni in da se je treba povrniti zopet k staremu beljenju fasad, kakor smo to delali pred vojno. Kdo se je ta špric zmisllil in napravil posestnikom tako ogromno škodo, ne bomo preiskovali. Ravno tako se je lice Ljubljane kvarilo z onimi nesrečnimi črnimi barvami, ki se je pričelo z mestno hišo in zašlo tako v razne ulice, tako da bi bila Ljubljana polagoma popolnoma temna, zato pusta in dolgočasna. Ugotavljamo, da so te barve pričele izginjati.

Kako je z znižanjem obrestne mere pri posameznih denarnih zavodih, smo tudi pojasnili v zadnji številki »Moje doma«. Kdor namerava prenesti dolg na drug denarni zavod, naj prej vpraša pri našem društvu, da ne bo zapadel v kake neprijetnosti in v velike stroške, ki nastanejo pri vsakem prenosu. To pojasnjujemo v vednost, da ni tako lahko znižati obrestne mere na 6%.

Glavno društveno delo pa je koncentrirano v društveni pisarni, v kateri dobe naši člani vse potrebne informacije popolnoma brezplačno. V naši društveni pisarni, ki je gotovo najboljše urejena, kakor nobena druga pri društvu hišnih posestnikov, dobe hišni posestniki zanesljiva in točna pojasnila o raznih davčnih, gradbeno-tehničnih, pravnih, kakor tudi o vseh drugih zadevah glede hišne posesti. V Zagrebu imajo za vsako od navedenih panog posebnega strokovnjaka, ki daje pojasnila samo gotove ure in samo par dni v tednu, medtem ko je naša pisarna odprta vsem članom od 9. do 13. ure vsak delavnik in se delo izvršuje z največjo točnostjo in vestnostjo in to samo z dvema osebam. Stroški, ki jih s tem članom prihranimo, gredo visoko v tisočake. Brezplačno delamo vse prošnje, davčne prijave za zgradarino, rentnino, večkrat pridobnino, dalje razne pritožbe na prve in druge instance ter mnogobrojne razne vloge. Tudi na upravno sodišče smo napravili precej pritožb glede ocenitve lastnih stanovanj in lokalov in nismo s temi pritožbami niti

v enem slučaju propadli.

Vsakemu radi ustrežemo tudi z napravo pritožbe, če smo prepričani, da bo imela uspeh. Pritožb pa ne delamo kar tja v en dan in čeprav je morda kak posestnik nezadovoljen, ker ne moremo napraviti pritožbe, če že vnaprej vemo, da ne bo imela uspeha. Za eksperimente nismo na razpolago, ker taki posestnikom povzročajo le stroške.

Z listom »Moj dom« so težave, ker je pri izbiri gradiva treba biti skrajno previden, na drugi strani pa naš list mnogo stane, a brez njega ne moremo biti, ker bi hišni posestniki večkrat ne dobili potrebnih pojasnil in novih predpisov uredb in zakonov, in bi bili brez tega glasila gotovo zelo oškodovani.

Iz naših poročil ste, cenjeni zborovalci, razvideli, da naša organizacija dela vsestransko in da želimo in stremimo za zboljšanje našega položaja. Če pa nismo zadovoljni s sedanjim položajem, smo v veliki meri sami krivi, ker nimamo toliko uvidevnosti, da bi se združili v eno, enotno skupno organizacijo, zakar od naše strani ni prav nobene zapreke. Če jo pa drugi nočejo in zavlečujejo, je krivda na vseh onih hišnih posestnikih, ki ne delujejo za skupnost, temveč gredo celo na nasprotno stran. Hišni posestniki, naprave v tem oziru red in vsak je zavezan, da vsaj toliko kot more, doprinese k temu, da bomo vsi združeni v eni skupni organizaciji, ker le takrat bomo imeli uspeh, ker drugače smo že z razcepljenostjo obsojeni na neuspehe ali pa na neznatne uspehe. Da se na nasprotni strani noče delati na združitev, je žalostno dejstvo in se nas celo napada s trditvami, kakor smo jih navedli že glede podaljšanja davčne olajšave. Naj vsakdo pomisli, kako slabo vpliva na oblastva in merodajne faktorje, če se smeši koristno delo naše organizacije, ki gre vsa leta po svoji načrtani poti, iz katere še ni nikoli krenilo in tudi v prihodnje ne bo!

Tajnikovo poročilo in pripombe predsednika so bile soglasno z velikim odobravanjem sprejete.

Nato je podal blagajnik g. Klarman Viktor blagajniško poročilo za leto 1938, ki izkazuje Din 72.285.— dohodkov in 70.456.— izdatkov. Skoro enak je tudi proračun za tekoče leto. Blagajniško poročilo kakor tudi proračun sta bila soglasno odobrena. Članarina za leto 1940. ostane neizpremenjena.

Nato je bil soglasno izvoljen dosednji društveni odbor s predsednikom Frelihom na čelu. Na predlog društvenega odbora sta bila izvoljena za častna člana gosp. vladni svetnik dr. Požar Lovro, ki je društveni član že 32 let, odbornik društva pa 17. let. Nadalje g. kanonik Sušnik Ivan, ki je društveni član že 22 let in odbornik društva 16 let. Predsednik utemeljuje predlog z naslednjim izvajanjem:

Oba gospoda sta neutrudno in požrtvovalno delala za procvit in napredek našega društva in se vedno in pri vsaki priliki zavzemala za koristi hišnih posestnikov. Udeleževala sta se marljivo vseh odborovih sej, zlasti v času stanovanjske zaščite, ko je imel društv. odbor ogromno dela. Zato je dolžnost društva, da se obema gospodoma ob priliki 40-letnice naše organizacije zahvalimo za njih trud in požrtvovalnost ter ju počastimo s tem, da ju imenujemo za častna društvena člana.

Gosp. dr. Požar se toplo zahvaljuje in poroča: To imenovanje mi je prišlo tako nepričakovano, da sem naravnost iznenaden. Res je, kakor je g. predsednik naglašal, da sem toliko let član in odbornik društva, toda take časti nisem pričakoval, da je stavljen tak predlog. Ker pa se mi je izkazala ta izredna čast, ne morem drugega, kakor da se prav iskreno zahvaljujem za izkazano mi zaupanje. Izrecno pa

moram poudariti, da so tudi drugi odborniki s svojim nesebičnim in požrtvovalnim delom pripomogli, da se je naše društvo tako lepo razvilo in se povzdignilo do take višine, kakor je danes. Pri društvenem delu sem vršil samo svojo dolžnost in pomagati po svojih skromnih močeh. Naj samo s par besedami omenim, kako ogromno delo je moral izvršiti prvi društveni odbor, ko je bila Ljubljana po nesrečnem potresu leta 1895 skoro popolnoma porušena. Država je takrat naklonila Ljubljani izdatno podporo, ki pa je bila radi velikih potreb kmalu izčrpana. Potem je dovolila brezobrestno posojilo in ko tudi to ni zadostovalo za obnovo Ljubljane, še 3% potresno posojilo, s katerim so bili hišni posestniki popravljali svoje poškodovane hiše in zidali nove, ker je bilo mnogo hiš tako poškodovanih, da so se morale podreti in postaviti nove. S 3% potresnim posojilom je bilo hišnim posestnikom precej pomagano, toda prišel je čas, ko je bilo treba to posojilo vračati, česar pa hišni posestniki niso zmogli, kajti 3% posojilo ni zadostovalo za obnovo poškodovanih hiš in za zidavo novih ter so se morali zaradi tega zadolžiti še pri denarnih zavodih. Takrat se je društvo hišnih posestnikov zavzelo za to, da je država odpisala obresti in v posameznih, ozira vrednih slučajih tudi posojilo. Vse to je društvo doseglo s svojim delom in velikim naporom. — Da me vsako poročilo v časopisih o majhnih potresnih sunkih navdaja s strahom, je razumljivo in se niti spomniti ne smem na katastrofo iz leta 1895., na katero je večina Ljubljančanov danes že pozabila, oziroma jo mlajši rod niti ne pozna. Zato naj nas Bog varuje pred potresom, kakršnega je leta 1895 doživela Ljubljana.

Pod predsedstvom sedanjega g. predsednika pa je prišla druga velika gospodarska težava in to je bila stanovanjska zaščita, ki je pomenila za hišne posestnike hud udarec in še večje breme kot 3% potresno posojilo. Takrat smo prirejali neštene shode in zborovanja, na katerih smo se posvetovali, kako bi zamogli omiliti in ublažiti to stanovanjsko zaščito. Ne vem, če se kdo tako dobro spominja kot g. predsednik in jaz, kako je bilo na teh zborovanjih. Gospoda moja, takrat so bili društveni shodi tako obiskani, da se je vse trlo in da smo komaj prišli do svojih sedežev. Takrat so ženske jokale in s solzami v očeh pripovedovale, kako se godi hišnim posestnikom. Vsak, ki hoče biti odkritosrčen, mora priznati, da je bil v tistih težkih časih naš sedanjí gospod predsednik res mož, na svojem mestu. Koliko je on delal in se boril za odpravo nesrečnega stanovanjskega zakona, ve le tisti, ki je z njim sodeloval. Vedno se je osebno udeleževal vseh skupnih zborovanj, ki so se prirejale tudi v Beogradu, Zagrebu, Splitu in po drugih mestih in je tam z njemu lastno energijo govoril in delal za odpravo stanovanjskega zakona.

Odprava stanovanjskega zakona je takoj pokazala ugodne posledice. Dokler so bili najemniki zaščiteni, ni hotel nihče zidati, ker je vsak stanoval skoro zastonj. Ko pa je bila odpravljena stanovanjska zaščita, so nastala z zidavo hiš cela nova predmestja, od česar ima tudi država veliko koristi. Vsak hišni posestnik se mora zavedati, da je naše društvo ena, zanj najvažnejših organizacij, da je tudi v sedanjih težkih gospodarskih časih nujno potrebna močna organizacija.

Želim društvu k njegovi 40 letnici vse najboljše in se še enkrat najiskrenejše zahvaljujem v svojem in v imenu gospoda kanonika Sušnika za počastitev, ki ste jo nama izkazali z imenovanjem za častnega člana Prvega društva ljubljanskih hišnih posestnikov. (Živahno odobravanje in ploskanje.) Konec ob 20. uri.